

Lantarbetarna styrde gudstjänsttiderna

Jag har fastnat för att referera och kommentera årsberättelser för 1933 och 1934, en period som delvis liknar vår. Efter en ekonomisk världskris 1929 har arbetslösheten vuxit våldsamt i USA och Europa, Roosevelt har fått makten på programmet 'New Deal' i USA medan nazisterna har fått makten i Tyskland med mål som etnisk rensning och livsrum, i Sverige har socialdemokraterna bildat regering och 'kohandlar' med Bondeförbundet. Genom Väsby byggs en riksväg för tung biltrafik. Huvudindustrin Optimus vid stationen provar med 3-dagars vecka och lantarbetarna har det knapert och organiserar sig.

Missionförsamlingen har saknat pastor några år och 1933 blir kandidat Karl Kilsmo deltidsanställd men avgår efter ett år för fortsatta studier. 8 respektive 13 gästtalare besöker församlingen dessa år. Verksamheten tycks vara livaktig med 14 intagna nya medlemmar, men även interna strider uppstår när Kilsmo bildar Väsby Kristliga Socialdemokrater och vill nyttja Missionshuset som lokal - politik och religion får ej blandas trots att Kilsmo hävdar att enbart bön ej räcker för samhällsansvar.

Kommunerna Hammarby, Ed och Fresta omfattar cirka 4 700 innevånare och Missionsförsamlingen varierar mellan 75 och 85 medlemmar. Gudstjänster hålls söndagar kl 17 och varannan torsdag kl 20 - en anpassning till lantgårdarnas arbetstider - i det med åren ombyggda missionshuset vid Tetorpsvägen. Ett år bygger man P-platser på kyrktomten och bredar infarten - antal bilar är okänt.

Söndagsskolan är en viktig verksamhet med 174 matrikelförda barn. Söndagsskoleföreståndare Nils Hellgren avgår och efterträds av David Johannesson som bistås av 10 ordinarie och 5 extra lärare. Undervisningen sker på 3 ställen med följande elevfördelning: Missionshuset (40-60 av 105), Eds kyrka (20 av 38) och Hammarby småskola (15 av 31).

Siffrorna inom parentes anger antal närvarande i snitt följt av antal

matrikelförda. Hellgren ger följande förklaring:

"Det kan synas få som går men vi måste betänka att för barnen finnes många saker som kan verka hindrande för dem att gå. Far och mor skall kanske bort och de små eller större barnen skall med och så får vi till och med ibland räkna med så beklämmande saker som att det fattas ett och annat klädesplagg. Det är nog ej roligt att se sina kamrater gå till söndagsskolan och ej själv kunna gå med för att man ej har några skor till exempel, eller något annat."

Församlingen försöker att ta sitt samhällsansvar. Den sociala kommittén rapporterar att församling och ungdomsförening gemensamt har utdelat gåvor i form av kontanter till 5 familjer, mjöl, risgryn, kaffe och socker till 11 familjer, kaffe och socker till ytterligare 5 familjer, 2 par strumpor till 1 familj och slutligen har en gammal medlem fått årsprenumerations på tidningen Missionsförbundaren.

Andra utåtriktade verksamheter är juniorföreningen och ungdomsföreningen, den senare lämnar bidrag till församlingen och även den sociala verksamheten (jag tror att ungdomsföreningen omfattade medlemmar upp till 40 års ålder).

Syfsöreningen är stark och bidra med intäkter från auktioner och försäljningar till verksamhet och mission.

Musik och kultur förvaltas. Församlingen har flera organister, en musikförening och en kör. Utan TV och med enbart en radiokanal så verkar församlingen via studiecirkel och ett lånebibliotek i missionshuset som litteraturkommittén ansvarar för samt via annonser (I tidningar? På annonstavlor?). Juniorerna har en studiecirkel i engelska. Kretstjänarna uppfattar jag som en diakonal grupp med ansvar att besöka äldre och "avsidestagna".

Styrelsen behandlar frågor om

- program och talare,
- vaktmästarens arvode och ansvar,
- ved eller koks till värmen, svag belysning,
- understöd till Ansgariiförbundet, Dövstummissionen, Rätans missionsförsamling (Jämtland), pensionskassan,
- lokal till de arbetslösa förening och Kristna Socialdemokrater,
- ombyggnadsfond,
- personliga schismer,
- bordlägger frågan om individuella nattvardskalkar
- bereder nästa års 40-årsjubileum.

GÖRAN NEIDER